

No budget en toeval

Hij is alweer meer dan anderhalf jaar geleden gemaakt. Gimme a Hug, de korte documentaire van Geert Droppers. Bekroond al op vele festivals. En nog altijd trekt de ruim 13 minuten lange film onverminderd de aandacht van een breed publiek. De 53-jarige Dinxperloer Dropper is er onlangs zelfs voor de tweede keer mee naar China gereisd.

FOTO'S MARION HAARMSMA

Hij had het vooral nauwelijks voor mogelijk gehouden dat hij daar eind augustus en in december van het afgelopen jaar zou zijn. De eerste keer op het tweede China International Animal and Na-

ture Film Festival in de stad Ya'an in de provincie Sichuan. Uitgerekend in het land met de hoogste consumptie van haaienvinnen werd Droppers onderscheiden met een speciale prijs als waardering voor zijn werk en inzet om haaien voor uitsterven te behoeden.

FANTASTISCH Hij noemt het terugkijkend 'een fantastische mogelijkheid' om lokaal in China educatieve projecten op te zetten en de film op scholen en universiteiten te vertonen. Hij kreeg ook alle mogelijke ruimte om zijn verhaal te vertellen. Over de film, de tonische immobiliteit, en – ook dat – de bedreigingen waaraan de haaien bloot staan. Over de jaarlijks zo'n honderdmiljoen, een 1 met acht nullen erachter, haaien die op gruwelijke wijze worden afgeslacht. Vooral vanwege hun vinnen dus die in de luxueuze en prestigieuze

haaienvinnensoep worden verwerkt. Vinnen die tot wel 250 dollar per bowl opbrengen.

Met zijn Stichting Protect the Sharks strijdt Droppers al jaren tegen die praktijk. 'Dat afslachten schijnt,' zo stelt Droppers vast, 'bijna niemand te deren.' Ook niet het feit dat die vinnen maar een klein deel, minder dan 5%, uitmaken van het totale lichaamsgewicht van de haai. 'En om op schepen ruimte uit te sparen voor de opslag van de kostbare vinnen, worden de van hun vinnen ontdane lichamen, vaak nog levend, weer teruggeworpen in zee waar ze een langzame, wrede dood sterven.' Onderzoek heeft inmiddels aangetoond dat hierdoor in de laatste acht tot vijftien jaar op een groot aantal plaatsen bepaalde soorten met circa 90% in aantal zijn teruggelopen. 'En omdat haaien zich langzaam voortplanten

hebben ze nauwelijks een kans zich van deze massale slachting te herstellen.'

DUBBELZINNIG Gimme a Hug is zijn meest recente wapen in de strijd om de haaien van de dreigende ondergang te behoeden. Een film die het predicaat low budget niet eens verdiend ('Het is no budget') en van toevalligheden bij de productie aan elkaar hangt. Een film ook met een dubbelzinnige titel, geeft hij aan. De film gaat over tonische immobiliteit, maar lijkt over knuffelen te gaan. Vandaar.

Tonische immobiliteit is één van de meest geheimzinnige fenomenen in de dierenwereld. Droppers: 'Het gaat om verbazingwekkende dieren die een totaal ander gedrag vertonen dan de meeste mensen zouden verwachten. De film toont niet alleen hoe mooi en gracieus

deze dieren zijn, maar openbaart ook verrassende inzichten in hun gedrag.' Hij wil de kijker zo een realistisch beeld geven van een dier dat, natuurlijk volgens hem, met zorg en eerbied moet worden behandeld en dat zeker niet de 'monsterlijke moordmachine' is waarvoor zo velen het houden.

LIVE ABOARD Tonische immobiliteit bij haaien. Hij kwam het fenomeen eind jaren 90 eens een paar seconden tegen op Discovery. Een haai op schoot die wordt geaaid. 'Ik had toen al zoiets dat als je het beeld, de perceptie op haaien wilt veranderen dan is dit het totaal andere beeld als waarmee mensen naar haaien kijken. Totaal anders dan Jaws, de film waaraan iedereen direct denkt bij het horen van het woord haaien.' Het bleef bij die gedachte. 'Ik wist niets meer dan dat ik had gezien. Wie het

Geef me een knuffel

► Tonische immobiliteit is voor het eerst waargenomen door Ben Rose. Dat gebeurde tijdens het voeren van dolfinen. Ook in de buurt rondzwemmende haaien hadden wel trek in de vis die de met slaghandschoenen getooid Rose uitdeelde. Hij probeerde de haaien weg te werken door hun neus weg te duwen. De haaien bleken dit echter juist prettig te vinden, lieten zich op de bodem zakken en zich daar als huisdieren aaien. Wetenschappelijk is er nog geen verklaring voor. Wel wordt ervan uit gegaan dat het te maken heeft met het prikkel van de ampullen van Lorenzini, de heel gevoelige sensoren (soms wel duizenden) in de neus en langs het hoofd van de haai waarmee hij elektrische signalen kan waarnemen.

Knuffelen van haaien dus oftewel Gimme a Hug! De lexicon van de gedragsbiologie omschrijft het begrip als een afwezigheid van elke beweging zonder enig fysisch gebrek, voorkomend als reactie op een sterke, beangstigende prikkel, bijvoorbeeld bij kippen.

deed? Waar? Welke haaien? Totdat Droppers – het was inmiddels 2006 geworden – tijdens een van zijn live boards op de Bahama's tegen Christina Zenato aanliep. Zij werkte er, vertelde ook datgene wat hij bijna tien jaar daarvoor op de televisie had gezien. Zij was één van de weinige mensen die dat deed.

Toeval? Geert Droppers gelooft daar allemaal al niet meer in. 'Het moest zo zijn.' Evenals het feit dat hij als de stimulerende kracht achter Protect the Sharks op dat ogenblik ook al bezig was met het maken van een film. Na het opzetten van een succesvolle fototentoonstelling, de ISPE, de International Shark Photo Exposition, zijn nieuwe project. Hij is zolang hij duikt, zo'n tien jaar alweer, begon er in 1999 mee, met de (bescherming van) haaien bezig. Zag direct op zijn eerste duik in de Malediven de walvishaai en was verkocht. 'Als je zo'n 7 meter vis op je af ziet komen, achter z'n staart aan zwemt... Toen ik aan duiken begon dacht ik er wel eens aan om dat mee te maken. Maar wist voor mezelf dat dat zo zelden voorkomt. En dan direct bij je eerste duik in de oceaan.'

De tweede duik eigenlijk. De dag ervoor was de haai al wel gezien. 'Het was buiten de haai-entijd. Er was wel uitgelegd wat er allemaal te zien zou kunnen zijn, maar een haai, nee, daar was niet op gerekend. Toen we terugvoeren stopte de boot echter opeens. Walvishaai achter de boot, werd er geroepen. Ik dacht voor de gek te worden gehouden. Maar direct vinnen aan en snorkelen, zonder flessen. Iedereen lag al in het water; wij waren laat. Hebben 'm toen niet echt gezien.' De volgende dag dus wel. Werd terwijl hij foto's aan het maken was door de divemaster op zijn fles

getikt en geweest. Achter hem die zeven meter walvishaai die langs komt...

EDUCATIEF Die film. Het was begonnen als een idee voor een educatieve DVD. Veel filmmateriaal had hij er inmiddels al voor verzameld en zelf gedraaid om zo de mythe van de haai als gevaarlijk monster weg te kunnen nemen. Dat zelf filmen was uit noodzaak ge-

Ongevaarlijk

► Wetenschapper Leon Deschamps wilde voor eens en voor altijd bewijzen dat tijgerhaaien niet gevaarlijk zijn. En hoe kan je dat beter doen dan door je midden in een tijgerhaaienmaaltijd te werpen?

Deschamps deed samen met andere wetenschappers onderzoek in Shark Bay, Australië. In het ondiepe water van de baai lag een dode walvis waarvan ongeveer tien tijgerhaaien aten. De haaienonderzoekers besloten op het karkas van de walvis te gaan zitten om de haaien te aaien en zo te bewijzen dat die geen bloeddorstige, menselijke haaien zijn.

'Tijgerhaaien zijn niet agressief', zegt Deschamps. 'En ik dacht dat de meest effectieve manier om dat te demonstreren zou zijn om ons tussen hun eetfestijn te gooien.' De haaien bleken niet op of om te kijken naar de wetenschappers op het walviskarkas. 'Terwijl dat juist een moment is waarop ze op hun felst zijn.'

Toch is het ministerie van Milieubescherming niet blij met de actie van Deschamps. 'Dit is zeer onverantwoordelijk en gevaarlijk gedrag wat mensenlevens in gevaar brengt', zegt een woordvoerder. Ook Deschamps, die al jaren onderzoek doet naar haaien, waarschuwt anderen om dit niet zelf te doen.

boren. Hij had wel gefotografeerd, in de jaren 70, huis tuin en keukenreportages van trouwerijen. Maar dat was al lang geleden. En onderwater had hij nooit een camera ter hand genomen. 'Ik probeerde overal videobanden vandaan te krijgen. Meer als herinnering aan mijn duiken. Maar of ze waren er niet of ze werden niet verkocht. Uit angst dat het veelal unieke materiaal zou worden gekopieerd en voor andere dingen zou worden gebruikt. Zelf maken was de enige echte optie. En dan eventueel uitruilen.'

In 2003 maakte hij met zijn eerste camera de eerste opnames. Een jaar later, na in Zuid-Afrika de tijgerhaai te hebben gefilmd, vloog hij vanuit Johannesburg via Frankfurt terug naar Nederland. Hij zat in het toestel naast – weer dat toeval – Saskia Vredevelde, een bleek later tijdens die vlucht, producer uit Hilversum. Werkend voor vele nationale en internationale zenders. Zij was voor een documentaire over de Bosjesmannen naar Zuid-Afrika geweest. Droppers vertelde over zijn haaienopnamen. En om een lang verhaal kort te maken: Droppers werd via Vredevelde in contact gebracht met Nature Conservation Films waar zijn verzamelde en zelf gedraaide materiaal werd bekeken en er ook belangstelling bestond voor zijn idee een professionele film te maken over iemand uit Nederland die in aanraking komt met de haaien. 'Iemand anders zou die rol moeten spelen, ik ben daar niet fotogeniek genoeg voor, maar het ging mij om de rode draad in de film, het verhaal. De

waarheid over de haai, hun reputatie en het feit dat niemand het voor ze op neemt.'

GELIKTETRILIER Het resultaat van dat contact een gelikte trailer, een kort promotiefilmpje om zenders te overtuigen dat het een mooi product wordt. En niet verwonderlijk. Het materiaal was – evenals de foto's voor de tentoonstelling – van opmerkelijke kwaliteit. Uit Zuid Afrika (grote witte haai, tijger- en zandtijger haai), uit Walkers Cay op de Bahama's (stierkophaai, citroenhaai, caribische rifhaai, zwartpunt- en zusterhaai), van de Seychellen (walvis- en grijze rifhaai), de Malediven (grijze en witpunt rifhaai), vanuit de West Bahama's (grote hamerhaai, tijger- en citroenhaai). Malpelo en Cocos Eilanden (hamerhaaien, witpunt en zilverbunt rifhaaien) en de Rode Zee (Oceanische witpunthaai). Ook beschikte Droppers over beelden, welke met een verborgen camera zijn opgenomen, van het vinnen en verhandelen van de haaienvinnen.

Er wordt, weet Droppers nu ook uit eigen ervaring, pas echt aan het werk gegaan als de productie is verkocht. Montage van de beelden is – zeker als het professioneel moet gebeuren – een uiterst tijdrovende en gezien de benodigde technische apparatuur een zeer kostbare zaak. Maar Animal Planet, de zender die de film uit zou zenden, kocht geen nieuwe producties meer in.

CATASTROFE Droppers zegt niet te overdrijven als hij het woord 'catastrofe' in de

mond neemt. Het overbevissen en het op onverantwoorde manier leegplunderen van de oceanen. Natuurlijk bekend ook door de spanningen van de grote natuurbeschermingsorganisaties als het Wereld Natuur Fonds (WNF) en Greenpeace. Maar een van de meest bedreigde diersoorten wordt hierbij in zijn visie vaak vergeten, vaak niet genoemd in ieder geval. De haaien. De reden? Hij kan er slechts naar gissen. Maar het kan volgens hem ook vrij eenvoudig zijn. Simpel het feit dat het de meeste mensen nauwelijks interesseert gezien het imago dat de haai heeft. Zegt: 'In tegenstelling tot de jonge zeehondjes, pandaberen, olifanten en andere, noem het aaibare diersoorten, is de haai uitsluitend bekend als gevaarlijk. Van jongs af aan. En hoe minder er van zijn, hoe beter toch? Nietwaar?'

Driemaal neen volgens Droppers. Hoewel de aandacht van de grote natuurbeschermingsorganisaties dus eerder uitgaat naar diersoorten die door het publiek gemakkelijker worden geaccepteerd, strijdt hij met zijn stichting voor de ogenschijnlijk gevaarlijk en angst inboezemende diersoort. Hij weet uit de nodige (wetenschappelijke) publicaties, maar veel meer nog uit ervaring, dat een haai nooit zomaar voor de aanval kiest. Zoals het overgrote deel van de haaisoorten ook nooit mensen aanvalt of heeft aangevallen. 'Haaien, ze moeten natuurlijk wel in de gaten worden gehouden. Maar meedogenloze killers, neen. Mensen staan niet op hun menu. Ze zijn zelfs heel voorzichtig. Op het moment dat je als duiker in het water ligt met zo'n raar pak aan met luchtballen uit je automaat, is dat voldoende om ze af te schrikken. De enkele keren dat er soms iets gebeurt heeft een reden. Gaat het dier af op geluiden die het waarneemt, of vibraties van bijvoorbeeld een surfplank. Om voorwerpen nader te onderzoeken, gebruikt het zijn bek, plaatst het een zgn. testbeet. Daarna wordt een onbekend of onsmakelijk voorwerp weer met rust gelaten. Dat de gevolgen van dit soort testbeten voor de mens echter al serieuze gevolgen kan hebben, moge duidelijk zijn.

FILMRECHTEN Maar terug naar de film, naar Gimme a Hug. Na het niet doorgaan van de professionele productie eiste het fotoproject ISPE aanvankelijk alle aandacht op; 60 tot 70 foto's die als reizende tentoonstelling het land (en daarbuiten) doorgaan in twee exposities. In plaatsen als Wageningen, Rotterdam, Bergen aan Zee, maar ook in Rome, Milaan, La Rochelle, Valencia, Parijs en Stockholm zijn ze te zien geweest. Maar na de ontmoeting in

Ze pakt de haaiensnuit beet om die te aaien en te strelen

Ze is een klein mevrouwtje van Italiaanse afkomst. Christina Zenato, duikinstructrice bij de Unexo duikschool op Grand Bahama. Haar pak is haar ook veel te groot. Speciaal gemaakt van kleine metalen ringetjes, een soort maliënkolder. En zo zwaar dat er helemaal geen lood meer nodig is.

TEKST EN FOTO'S MARION HAARSMA
ONDERWATERFILM.NL

Ze heeft haar pak heel handig op maat gemaakt door het in te tapen met ducttape. Ook haar luchtslangen worden beschermd, daar zit een soort metalen douche-slang omheen gedraaid. De bedoeling is om haaien te gaan voeren. De gewone Caribische rifhaai (*Carcharhinus perezi*). De afgelopen week is tijdens een liveboard al gedoken met citroenhaaien, rifhaaien en zelfs grote tijgerhaaien. Het zelfvertrouwen is er alleen maar door toegenomen. Wat kan er nu nog gebeuren... Maar zonder speciaal pak moet er op gepaste afstand worden gebleven. Rondzwemmen is verboden en al helemaal niet dichtbij komen heeft Christina Zenato streng bevolen. En tegenspreken is er niet bij.

AAIEN EN STRELEN Het respect voor haar wordt alleen maar groter. Ze lokt niet alleen de haaien met vis, maar zodra er een recht op haar af komt, pakt ze de haaiensnuit beet om die te aaien en te strelen. De haai komt in een trance, valt in slaap en ze legt het beest voorzichtig in haar schoot. Soms blijft de haai minutenlang stil liggen. Het ongekende fenomeen heet tonic immobility. De eerste duik (er worden er vier gemaakt in twee dagen) pakt ze de haai bij de snuit en rugvin vast en komt ermee aanlopen. Een cadeautje! Aaien mag! En foto's maken van een slapende haai zo dichtbij, een unieke kans.

Tijdens het voeren is het een enorme drukte: rifhaaien, jacks en ook baarzen. Alles zwemt om haar heen, allemaal bang om een hapje te missen. Maar zodra een haai zich aanbiedt en in trance gaat, laat Zenato de koker met voer vallen, gaat op haar knieën zitten (ze heeft allang haar

vinnen uitgedaan) en meteen worden alle vissen rustig. Ze zwemmen langzamer en draaien grotere rondjes. Ze weten donders goed dat er nu niet gevoerd wordt. Het is een fascinerend schouwspel, dat zelfs na twee dagen niet verveelt. Kan ze de haai ook op zijn kop zetten? Ja hoor. Als een echte Italiaanse neemt ze de uitdaging aan. De haai is een stuk groter dan zichzelf en steekt torenhoog boven haar uit!

WONDEN De haaien zijn allemaal vrouwtjes. De meeste hebben wonden. Vechten ze met elkaar? Een haai met een paar sneetjes naast de bek, doet dat wel vermoeden. Soms ook hebben ze vishaken in hun bek. Die zijn van de vissers. Zenato probeert die haai te vangen. Eenmaal in trance kan ze die haak uit de bek halen. Maar juist deze haai laat zich niet vangen.

Soms zwemmen ze dichtbij langs. Maar ze tonen verder geen interesse. Ergens om de hoek achter zit een groene murene onder een rots. Het enige gezelschap. Aan het eind van de duik relaxed achter Christina Zenato aan, op weg naar de ankerlijn. Ineens zijn er drie rifhaaien. Ze kijken recht in de ogen en blijven maar cirkelen. Het adrenalineniveau gaat ineens omhoog. Wat te doen? Gewoon doorzwemmen en de drie grote (van dichtbij worden ze steeds groter) rifhaaien negeren? Of een dreigende beweging maken met de camera? Of zou dat juist een aanval uitlokken? En wat is er tegen drie tegelijk te doen?

REUK Een belaagd gevoel? Zeker! Weinig anders te doen dan rustig doorzwemmen, net alsof het gezelschap gezellig is. Niet paniker, geen gekke dingen. Al geleerd gewoon ook terug te kijken in die kille ogen, geen angst te tonen, imponeergedrag is een van hun methodes. En het werkt. De ankerlijn wordt ongedeed gehaald. Als aan boord het incident met Zenato wordt besproken zegt ze dat er waarschijnlijk in de reuk van de vissen is gezwommen. Vandaar die onverwachte aandacht.

2006 met Christina Zenato veranderde dat. Eind 2007 maakte Droppers plannen voor een nieuwe live aboard op de Bahama's met een aansluitende filmsessie bij en van Zenato. Een plan met de nodige haken en ogen omdat Christina Zenato niet de baas van duikcentrum Unexo is. 'Aan het filmen van de tonische immobiliteit waren nogal wat kosten verbonden voor de rechten. Zeker als het om een commerciële film gaat. Er zijn maar twee plaatsen ter wereld waar dat kan. Maar in mijn geval gaat het niet om een commerciële film; we hebben een non-profit organisatie en doelstelling.'

Vier, vijf keer probeerde Droppers dat aan het in Freeport op Grand Bahama gevestigde centrum uit te leggen. En terwijl de tijd verstreek – de reis in januari moest worden geregeld – en het verlossende groene licht uitbleef kreeg hij opeens het bericht dat Zenato op haar vrije dag wilde meewerken en het centrum van de rechten af zag. Twee dagen filmde hij uiteindelijk, had geluk met licht, weer en de medewerking van de haai. 'Toeval? Het zijn allemaal wilde haaien waarmee wordt gewerkt. Wisselende dieren ook. Ze vertrekken na een aantal dagen weer en dan komen er nieuwe langs.' Toen hij bij het vertrek de manager zag en de beelden liet zien – voor hem uniek, de professionele ploegen komen langs, filmen en pakken weer in – was hij zo enthousiast dat hij om een kopietje van de film vroeg als deze klaar was. Voor zijn shop, als reclamefilmje om te laten zien waarmee het centrum en Cristina Zenato in het bijzonder bezig is.

MUZIEK In augustus 2008 had Droppers – met een partner in Industrial IT Training & Consultancy, in de procesautomatisering werkzaam – zijn film zover gereed dat er alleen nog een minuut muziek onder de beelden moest worden gezocht. Hij benaderde daarvoor Edward Snijders, de onderwaterfilmer en organisator van het North Sea Film Festival waar hij het jaar ervoor in Den Haag met zijn ISPE-tentoonstelling was geweest. Liet hem de gemonteerde beelden ook zien en kreeg te horen dat het begin beter kon, maar dat hij zijn film toch zeker voor het festival moest inzenden. 'Tot dat moment nooit aan gedacht. Had de idee dat het niet goed genoeg was.' En als de film op tijd af was kon die volgens Snijders ook nog naar Antibes worden opgestuurd, een van de belangrijkste onderwaterfilmfestivals van het jaar.

Zijn speurtocht naar de ontbrekende minuut muziek hing weer van toevalligheden aan elkaar. Leidde via trailermaker Peter Zersch en

de muziekbibliotheek uiteindelijk naar de in Kerkrade wonende componist Mark Pütz. Hij had via de muziekbibliotheek laten weten voor het goede doel gratis de muziek te willen maken. Deed dat na een gesprek over het gevoel wat de film moest uitdragen ook binnen de beschikbare tien dagen. 'Hij heeft de sfeer geweldig aangevoeld,' vindt Droppers nog altijd. En alsof ook dat contact al niet voldoende toeval was, stuitte Droppers die dagen ook op vrijwilligster Marie Cachera die in korte tijd voor de Franse ondertitels zorgde.

VICTORIE Op het 35e Festival Mondial de l'Image sous-marine in het Franse Antibes begon de victorie, de opmars van Gimme a Hug met de bronzen Palm in de categorie B van onafhankelijke filmmakers en in Den Haag behoorde Droppers productie tot de Top 5-nominaties voor de beste film in dezelfde categorie. 'En daarna is het alleen maar verder gegaan,' kijkt Geert Droppers over het afgelopen jaar terug. Hij stuurde de film naar de talloze festivals over de gehele wereld in, ook naar de niet-natuur festivals. Kreeg ook afwijzingen. 'Maar de vele publiciteit, belangstelling en contacten die er uit voort zijn gevloeid zijn onbetaalbaar,' maakt hij de balans op. Op bijna 40 festivals heeft Gimme a Hug al gedraaid, 19 awards en prijzen vermeldt de lijst en op tenminste 8 festivals wordt de film de komende periode nog gedraaid, waarvan zeker nog een keer in China, in Guangzhou, dicht bij Hongkong. 'Ook belangrijk omdat daar met China de meeste haaienvinnensoep wordt gegeten.' Droppers heeft zich voorgenomen ook daar niet met zijn vingertje te zullen wijzen. Verwacht dat daar evenals in Ya'an de vragen over de bedreiging van de haaien vanzelf komen.

Palmares

► 2008

Antibes, 35e Festival Mondial de l'Image Sous Marine – winnaar Bronzen Palm
Den Haag, North Sea Film Festival for Underwater Movies – finalist
La Colla CA (VSt), The Accolade – winnaar Award of Merit (korte documentaires)
Belgrado, 12th International Underwater Film Festival – winnaar tweede prijs

► 2009

Rome, 11th Pelagos International Festival for Underwater Pictures – winnaar Special Jury Award (masters section)
Straatsburg, Fete de l'Image Sous-Marine – finalist
Cyprus, 5de Mediterranean International Underwater Photography & Film Festival – winnaar eerste prijs (documentaires)
Rome, DOCSCIENT 2009 - Il Festival Internazionale del Documentario Scientifico – winnaar internationale wetenschappelijke documentaire
San Sebastian, 33e Ciclo Internacional de Cine Submarino – winnaar Premio Especial
Imperia (Italië), 4th Festival Internazionale d'Arte Cinematografica Digitale – winnaar eerste prijs internationale documentaires
Slowakije, 15th International Environmental Film Festival – winnaar prijs van de kinderjury
Valencia, Cinesub – finalist
Kiev, 9th Silver Shark International Underwater Art Festival – winnaar special prijs voor de beste haaienfilm
Udine, 6th Un Occhio Nel Blu – winnaar tweede prijs
New York, Hoboken International Film Festival – finalist korte documentaires
Savanna GA (VSt), Blue Ocean Film Festival – eervolle vermelding
Manilla, 8th Celebrate the Sea Festival – winnaar Merit of Excellence
Goiânia Goiás (Brazilië), 11th FICA - Festival Internacional de Cinema e Video Ambiental – finalist korte films
Istanboel, 9th Marmara Underwater Photo & Video Festival – winnaar eerste prijs
Guernsey, Lily Film Festival 2009 – finalist en speciale prijs
Ya'an, 2e China International Animal and Nature Film Festival – winnaar tweede prijs